

1. Bu çözüm kitapçığında 75 sorunun çözümü vardır.

1. Topografya haritalarında eğimin fazla olduğu yerlerde eşyükselti eğrileri sıklaşır ve eşyükselti eğrilerinin sayısı artar. Ancak eşyükselti eğrilerinin eş aralık değerleri(eküdistans)haritanın her yerinde aynı olur.

CEVAP B

2. Süblimasyon buz yüzeyinden doğrudan (sıvı hale geçmeden) gerçekleşen buharlaşmayı ifade eder. Evaporasyon buharlaşmayı ifade eder. Transpirasyon bitkilerin terleme ile su kaybını ifade eder. Albedo cisimlerin güneş ışınlarını yansıtma oranıdır. Su buharının sıvı halde yoğunlaşması ve sıvı haldeki suyun buza dönüşmesi sırasında açığa çıkan enerji miktarına gizil ısı denir.

CEVAP A

3. İzonof, eşit bulutluluğa sahip yerleri gösteren eğrilerdir. İzonif, eşit miktarda kar yağışına sahip yerleri gösteren eğrilerdir. İzohel, eşit güneşlenme süresine sahip yerleri gösteren eğrilerdir. İzorim, eşit don olayının görüldüğü yerleri gösteren eğrilerdir. İzofen, bitkilerle ilgili gelişmelerin aynı tarihte olduğu yerleri gösteren eğrilerdir.

CEVAP C

4. Yeryüzünde sıcaklık yalnızca enlemden etkilenseydi yıllık ortalama sıcaklıkları gösteren izotermiler (eş sıcaklık eğrileri) Ekvator üzerinden geçerd. Okyanus akıntıları, yükselti ve engebe, kara ve denizlerin dağılışı, sürekli rüzgârlar sıcaklığı etkilediği için termik Ekvator Ekvator'dan geçmez. Güneş ışınlarının geliş açısı yıl boyunca Ekvator'a dik ve dike yakın açılarla geldiği için Termik Ekvator'un Ekvator'a yakın olmasını sağlar.

CEVAP E

5. Nemli bölgelerde günlük sıcaklık farklarının az olması sıcaklık terselmesini etkileyen bir özellik değildir.

CEVAP D

6. Farklı kıtalardaki arkeolojik buluntularda görülen benzerlikler yakın zamana ait özellikler, kıtaların oluşumu hakkında bilgi vermez.

CEVAP A

7. Denizel tropikal kökenli, kendinden daha soğuk bir zeminden geçen, kararlı hava kütleleri mTWs harfleri ile ifade edilir.

A: Arktik (ve Antarktik) Hava Kütleli

P: Kutupsal (Polar) Hava Kütleli

T: Tropikal Hava Kütleli

E: Ekvatorial Hava Kütleli

m (maritime – denizel),

c (kontinental – karasal).

CEVAP A

8. Dış püskürük (ekstrüsif) kayalar volkanik aktivitenin değişimine ve çıkan malzemenin değişimine bağlı olarak tabakalı yapıda olabilir. Diğer seçeneklerde verilen açıklamalar doğrudur.

CEVAP B

9. Yüksek yerlerde penelenlerin (Yontuk düz) bulunması epirojenik hareketlerin nedenlerinden değil sonuçlarındandır.

CEVAP A

10. Bakteri faaliyetleri sıcak ve nemli ortamda çok hızlı olduğu için organik artıklar kısa sürede ayrışırılır.

Kimyasal çözümler (yıkama) fazla olduğu için ayrıştırılan organik maddeler kısa sürede topraktan uzaklaştırılır. Bu yüzden Ekvatorial iklimin görüldüğü yerlerde bitki örtüsü gür olduğu halde toprakta humus birikimi az olur.

CEVAP A

11. Kseromorf (Kurakçıl)

Mezomorf (Kurak ve nemli mevsime uyum sağlayan)

Higromorf (Nemcil)

Hidrofit (Su bitkileri)

Halofit (Tuzcul)

CEVAP B

12. A seçeneğinde dandritik drenaj,
B seçeneğinde ışınal (radyal) drenaj
C seçeneğinde ortogonal drenaj,
D seçeneğinde sentripetal drenaj,
E seçeneğinde paralel drenaj gösterilmiştir.

CEVAP A

13. Artezyen kaynaklarda suyun kendi basıncı ile çıkması için kuyunun üst yüzeyinin basınç düzleminin altında bir seviyede olması gereklidir.

CEVAP B

14. Merkator projeksiyonlarında meridyenler paralellere dik ve eşit aralıklı olarak çizilmiştir, aralıkları korunmamıştır.

CEVAP B

15. Alp Dağları buzul devirleri eskiden yeniye doğru Günz, Mindel, Riss, Würm olmak üzere dört devir olarak yaşanmıştır. Perm ise Permiyen'de (Paleozoik) yaşanmış buzul devrine verilen isimdir.

CEVAP A

16. Mohs tarafından hazırlanan sertlik derecesi cetveline göre en yumuşak taş talk, en sert taş elmadır.

1. Talk
2. Jips
3. Kalsit
4. Fluorit
5. Apatit
6. Feldispat
7. Kuvars
8. Topaz
9. Korindon
10. Elmas

CEVAP B

17. Entriya Çemberi Teorisi: Dünya, süper zenginleri olan on üyeli güç şebekesi tarafından yönetilmektedir. Bu güç şebekesinin temel amacı ise; başkenti Kudüs olan bir dünya devleti kurmaktır ve yeni dünya düzenini sağlamaktır. Kurucusu: T. Marrs

Medeniyetlerin Bütünleşmesi Teorisi: Gelecekte medeniyetler çatışması olmayacak. Batı medeniyeti, medeniyetlerin çatışması yerine medeniyetlerin kaynaşmasını sağlayacak. Batı medeniyeti alternatifsiz olarak dünyaya hakim olacak. Kurucuları: Barry Buzan, Gerald Segal

Pan Bölgeleri Modeli Teorisi: Devletin konum ve alanını en önemli güç unsuru olarak görmüş ve II. Dünya Savaşı'nda Hitler'in politikasında etkili olmuştur. "Doğu Avrupa'ya hakim olan dünyaya hakim olur" görüşünü savunmuştur. Kurucusu: Ernst Haousfer

Merkezi Türk Hakimiyet Teorisi: Anadolu, Dünya Kalesi'dir. Dünya Kalesi'ni (Anadolu'yu) elinde bulunduran bir millet, iç çembere (Balkanlar ve Ortadoğu) hükmeder. iç çembere hükmeden bir millet ise, dış çembere yani dünyaya hâkim olur." Kurucusu: Prof Dr Ramazan Üzey

Yeni Domino Taşları Teorisi: Komünizmin tehdit olmaktan çıkmasıyla birlikte Soğuk Savaş'ın galipleri aşırı nüfus artışı, göçler, çevre sorunları, etnik çatışmalar, kökten dincilik ve ekonomik bunalımlar gibi yeni tehdit unsurları belirlediler. Bu teoride, büyük güçler; ABD, AB, Japonya, Rusya ve Çin olarak belirlenirken, aralarında Türkiye'nin de bulunduğu on ülke mihver ülke statüsüne konuldu. Bu teorinin hedefi büyük güçlerin refah ve mutluluğudur. Kurucusu: Dwight Eisenhower

CEVAP B

18. Anökümen sahalar: Yerleşmeye uygun olmayan alanlara anökümen alanlar denir.

- Okyanus ve denizler
- Çöller
- Çok sıcak ve nemli bölgeler
- Bataklık alanlar
- Kutuplar
- Buzullarla kaplı yüksek alanlar
- Çok eğimli yamaçlar

CEVAP B

19. Diyajenez fiziksel tortul taşların çimento maddeleri ile birleşerek sıkıştırılması olayıdır.

Hidratasyon kayaç ve minerallerin su ile birleşmesidir. Gleyleşme drenajı bozuk, taban suyu seviyesinin yüksek olduğu yerlerde organik artıkların çözünmeden birikmesi ile gerçekleşen olaydır.

Podzolizasyon A horizonunda yıkanan demir ve alüminyum oksitlerin ve kil kolloidlerinin B horizonunda birikmesidir.

Su ile doymuş toprağın akması soliflüksiyon kavramı ile ifade edilir.

CEVAP E

20. Afrika'nın kuzey kesimleri Holarktis Flora Alemi, Büyük bir bölümü Paleotropis Flora Alemi ve güneyi Kapsensis Flora Alemi'nde yer alır.

CEVAP E

21. 1 atmosfer basıncı 29.92 inç = 760 milimetrelilik cıva sütununun ağırlığıdır. Bu ağırlık 1033 gramdır.

Bu değer karşılığı kuvvet birimi olarak 1013 milibar'dır. 1033 milibar 1 atmosfer basıncını karşılayan bir değer değildir.

CEVAP E

22. Fenolojik gözlemler bitkilerin yıl içindeki büyüme, çiçek açma, olgunlaşma, meyve verme, hasat dönemleri gibi gelişmelerle ilgili gözlemlerdir.

CEVAP C

23. Periglasyal bölgelerde topraktaki suyun donması toprağı oluşturan malzemenin itilmesine neden olur. Topraktaki buz çözüldüğünde ince unsurlar yerlerine dönerken iri taneler itildikleri yerlerde kalırlar. Periglasyal bölgelerde poligonal topraklar, şeritli topraklar, tetragonal topraklar oluşur.

CEVAP B

24. Sovhoz Sovyetler Birliğinde devlet tarafından işletilen tarım ve hayvancılık işletmeleridir.

Plantasyon şirketler tarafından yönetilen, belli bir ürünün geniş alanlarda üretildiği, çiftlik sahibi ya da yöneticisinin konağı ile işçi barınakları ve tarımla ilgili eklentilerin bulunduğu büyük çiftliklerdir.

Ranch geniş otlaklara sahip çiftlik sahibinin evi, ahır, samanlık gibi eklentileri bulunan büyük hayvancılık çiftlikleridir.

Farmstead Kanada ve ABD'de yaygın olan geniş tarım alanlarının bulunduğu çiftlik sahiplerinin evi ile depo, ahır, garaj, samanlık gibi eklentilere sahip büyük tarım çiftlikleridir.

Afrika'da genellikle dairesel bir alanda etrafı çitle çevrili daha çok koyun ve sığır yetiştirilen çiftliklere kraal adı verilir.

CEVAP B

25. Haritacılığın en önemli meselelerinden biri olan yerkünrenin boyutlarına ait değerlerin belirlenmesi ile ilk ölçme, Krene'li Eratosthenes (MÖ. 276-196) tarafından yapılmıştır. Eratosthenes, bilimsel ve felsefi kitaplar yazmış ve ilk yeryüzü ölçmeleriyle haritacılığa önemli katkıda bulunmuştur. Eratosthenes, bu ilk ölçmede Mısır'daki İskenderiye ile Syene (Assuan) arasında kalan açı farkından yararlanmıştır.

CEVAP B

26. Yerçekiminin kutuplara doğru azalması Dünya'nın geoid şekli ile, dinamik kökenli basınçların oluşması ise Dünya'nın günlük hareketine bağlı oluşur.

CEVAP C

27. Coğrafi olay ve olguların yükseltiye bağlı dağılışı dikeyde dağılıp, enlem ve doğu batı yönlü dağılışı ise yatayda dağılıp ilkesine aittir. Bir dağ yamacı boyunca bitkilerin kuşaklar oluşturması yükseltiyle ilgilidir.

CEVAP E

28. Jeopolitik terimini ilk kullanan siyasi coğrafyacı Rudolf Kjellen'dir. Jeopolitik kavramını modern anlamda kullanan ise Friedrich Ratzel'dir.

CEVAP E

29. Pasifik Kültür Alemi : Güney Pasifik adalarının bulunduğu Melanezya, Mikronezya ve Polinezya'dan oluşur.

CEVAP D

30. Eksen eğikliğinin azalması sonucunda;

- Orta kuşak genişler
- Kutup ve ekvatorial kuşaklar daralır.
- Türkiye'de yazlar daha serin kışlar ise daha ılık geçer.

CEVAP E

31. Yüz ölçümü büyük olan ülkelerin haritalarını aynı boyuttaki kağıtlara aktarabilmek için daha fazla küçültmek gerekir. Dolayısıyla ölçek daha küçük olmalıdır. En geniş alana sahip olanlar sırasıyla Rusya, Kanada, Çin, ABD, Brezilya ve Avustralya'dır.

CEVAP C

32. Batolit, fakolit, lakolit, bismalit, dayk ve sill derinlik volkanizması sonucu oluşur. Lapilli, yüzey volkanizması sonucunda ortaya çıkar.

CEVAP B

33. Toprak oluşumundaki ana faktörler

- İklim
- Anakaya
- Zaman
- Topoğrafya
- Canlılar

Yer çekimi toprak oluşumunda dolaylı bir etkiye sahiptir.

CEVAP E

34. Sıcak Akıntılar

Gulf-stream, Brezilya, Alaska, Kuroşivo, Madagaskar, D. Avustralya, Soğuk Akıntılar,

Soğuk Akıntılar

Labrador, Kaliforniya, Peru, (Humboldt), Benguela, Oyaşivo, Kanarya.

CEVAP D

35. Su istekleri yüksek olan bitkiler; ıhlamur, çınar, gürgen, fındık vb.

Su istekleri az olan bitkiler; kızılçam, karaçam, sarıçam, selvi, ardıç, mersin vb.

CEVAP B

36. Tütünün anavatanı Türkiye değil Amerika'dır. Türkiye'nin ana vatan olduğu bilinen en iyi örnek fındıktır.

CEVAP C

37. Koyun popülasyonu diğer türlere göre çok daha fazladır. Bu durumun üzerinde hakim bitki örtüsü ve yer şekilleri etkili olmuştur.

CEVAP A

38. Nil Nehri, geçtiği Mısır, Sudan, Güney Sudan, Etiyopya ve Uganda ülkelerinde sıcak çatışma faktörü olarak ön plana çıkmaktadır.

CEVAP E

39. Güney Amerika Kıtası ülkeleri; Kolombiya, Bolivya, Ekvador, Peru, Paraguay, Uruguay, Brezilya, Arjantin Ancak Meksika Kuzey Amerika Kıtası ülkeleridir.

CEVAP B

40. Ülkelerin nüfus politikaları uygulamalarındaki temel amaç nüfusun niteliğini iyileştirerek kalkınmayı sağlamaktır.

CEVAP A

41. Nüfus artış hızının son yıllarda düştüğü doğrudur. Ancak nüfus artış hızı pozitif olduğu sürece nüfus artmaya devam eder. Bu yüzden nüfus artış hızı çok düşük olan ülkeler bir yana dünyada nüfus artmaya devam etmektedir. Diğer seçeneklerde verilen bilgiler doğrudur.

CEVAP A

42. Çevreyi koruyan ve yerel halkın refahını gözeten, doğal alanlara karşı duyarlı seyahat anlamına gelen kavram ekoturizmdir.

CEVAP D

43. Kok kömürü ve hava gazı taş kömüründen elde edilen, LPG petrolden elde edilen, elektrik enerjisi çeşitli kaynaklardan elde edilen ikincil enerji kaynaklarıdır. Doğal gaz doğrudan kullanılan enerji kaynaklarından biridir.

CEVAP C

44. Sanayi Devrimi ile birlikte sanayinin hızla geliştiği ve ilk sanayi şehri olarak kabul edilen şehir İngiltere'deki Manchester şehridir.

CEVAP A

45. Türkiye'de Ramsar Alanı statüsüne alınan alanlar:
(Bu alanlar genellikle kuş cenneti olarak bilinen alanlardır)

1. Sultan Sazlığı – Kayseri
2. Manyas Gölü – Balıkesir
3. Seyfe Gölü – Kırşehir
4. Göksu Deltası – Mersin
5. Burdur Gölü – Burdur / Isparta
6. Kızılırmak Deltası – Samsun
7. Ulubat Gölü – Bursa
8. Gediz Deltası – İzmir
9. Akyatan Gölü – Adana
10. Yumurtalık Lagünleri – Adana
11. Meke Maarı- Konya
12. Kızören Obruğu – Konya
13. Kuyucuk Gölü – Kars
14. Nemrut Kalderası – Bitlis

Akşehir Gölü Ramsar Alanları arasında değildir.

CEVAP: D

46. I numaralı alanda bitki örtüsü çeşitliğinin az ve yer şekillerinin sade olmasına bağlı olarak arıcılık faaliyetleri çok gelişme gösterememiştir.

CEVAP A

47. Kireç taşı(kalker) ana kayanın yaygın olduğu yerlerde karstik olaylar fazla olduğu için yer altında boşluklar oluşur. Bu boşlukların çökmesi ile çökme (çöküntü) depremleri meydana gelir.

CEVAP D

48. Abdest bozan, diken çalısı, çeşitli ladenler, nane, fundalar, sarı çiçekli yasemin bitkileri garig bitki topluluğuna ait bitkilerdir. Garig bitkileri makilerin tahrip edilmesi sonucunda gelişen antropojen bitkilerdir.

CEVAP B

49. Ordu ve Giresun illerinde oba ve yayla yerleşmelerinden inilerek kış mevsiminde yerleşilen daha alçak yerlerde bulunan geçici yerleşmelere canik adı verilir.

CEVAP D

50. Hirfanlı Türkiye'deki ilk dört büyük baraj arasında gösterilemez.

CEVAP E

51. Boğazların uzanış doğrultusuna bağlı olarak Lodos ve Poyraz bu alanlarda deniz ulaşımını daha fazla olumsuz etkilemektedir.

CEVAP A

52. OPEC (Petrol İhraç Eden Ülkeler Örgütü) 14 Eylül 1960'ta Bağdat'ta toplanan Suudi Arabistan, İran, Kuveyt, Irak ve Venezuela tarafından kurulmuştur. Daha sonra Katar, Endonezya, Cezayir, BAE ve Nijerya örgüte katılmıştır. Rusya bu örgüte üye değildir.

CEVAP E

53. Atlas Ülkeleri olarak adlandırılan ülkeler Fas, Tunus, Cezayir'dir.

CEVAP A

54. Hazar Denizi'ne kıyısı olan ülkeler; Rusya, Azerbaycan, İran, Türkmenistan ve Kazakistan'dır.

Gürcistan Karadeniz kıyısında yer alan bir ülkedir, Hazar Denizi'nde kıyısı bulunmaz.

CEVAP A

55. Petrolün dünyaya açılan kapısı özelliğini taşıyan su yolu Hürmüz Boğazı'dır.

CEVAP B

56. 1975'te ekonomisi gelişmiş ülkeler olan ABD, Almanya, İngiltere, İtalya, Japonya, Fransa tarafından G - 6 olarak kurulan örgüt, 1976'da Kanada'nın katılımıyla G - 7, 1998'de Rusya'nın da katılımıyla G - 8 adını almıştır. Çin G - 8 ülkeleri arasında değildir.

CEVAP C

57. Güney Afrika Cumhuriyeti Güney Yarımküre'de yer aldığı için en uzun gündüzünü 21 Aralık tarihinde yaşamaktadır.

CEVAP E

58. Sorunun cevabı C seçeneğidir. Çünkü "Mekândaki değişim ve sürekliliği algılama" becerisi "Değişim ve sürekliliği algılama" becerisi ile ilişkilidir. A, B, D ve E seçenekleri "Harita becerisi" ile açıklanır.

CEVAP C

59. Eratostenes MÖ. 276 - 195 yılları arasında yaşamıştır. Asvan'da doğmuştur. Öğrenimini Atina'da yaptıktan sonra İskenderiye'ye yerleşerek çalışmalarını orada sürdürmüştür. Yaptığı çalışmalarda, coğrafya ilminin adını ilk koyan kişi olarak bilinir. Dünya'nın Ekvator üzerinde çevre uzunluğunu ve bir derecelik meridyen yayını hesaplamıştır.

CEVAP B

60. Dünya Bankası verilerine göre dünyada tarım alanlarının dağılışının en büyük payına Asya Kitası sahiptir. Bu kıtayı sırayla Amerika (K. Amerika + G. Amerika), Afrika, Avrupa ve Okyanusya kıtaları takip etmektedir.

CEVAP A

61. Soru kökünde coğrafi sorgulama ile ders işlemek istendiği söylenmektedir. Oysa D seçeneğinde sorgulama yapılması mümkün değildir. Tümdengimli bir ders planında hazır bütün bilgi aktarımı ile ders başlar.

CEVAP: D

62. Bir yerin hinterlandı, arka bahçesi, üretim odağının, siyasi odağın ardalanı pazarlama alanı olarak kullanılır. Bu kavramın iklim kuşağı devamlılığı ile bir ilgisi yoktur.

CEVAP: C

63. I. Örneğin Türkiye'de ve dünyada sermaye hareketleri incelenebilir.

II. Örneğin Türkiye'de ve dünyada afetler incelenebilir.

III. Örneğin Türkiye'de ve dünyada ekonomik krizler incelenebilir.

CEVAP: E

64. Beyin fırtınası tekniğinde bir soruna yaratıcı çözüm arayışı söz konusudur. Oysa istenen çalışmada bir uygulamanın uygun olup olmadığı tartışılacaktır. Bu yüzden beyin fırtınası bu amaca uygun değildir.

CEVAP: E

65. I. Bilgi düzeyi bilişsel beceri gerektirir.
II. Analiz düzeyi bilişsel beceri gerektirir.
III. Bilgi düzeyi bilişsel beceri gerektirir.

CEVAP: B

66. I. Çıkarım yapılmıştır.
II. Çıkarım yapılmıştır.
III. Çıkarım yapılmıştır.
IV. Çıkarım yapılmıştır.
Çıkarım iki veya daha fazla olay - olgu kavram arasındaki bağlantıları kurmak ile ilgilidir.

CEVAP: E

67. I. Bursa ve Hakkari'de nüfus hem zamansal, hem de yatay incelenebilir.
II. Bursa ve Hakkari'de iklim hem zamansal, hemde yatay incelenebilir.
III. Bursa ve Hakkari'de sanayi hem zamansal, hem de yatay incelenebilir.

CEVAP: E

68. Yapılandırmacı eğitimde öğrencilerin ön bilgilerinin ortaya çıkarılmak istenmesinin nedeni önceki bilgiler üzerine yeni bilgilerin inşa edilmek istenmesidir.

CEVAP: D

69. Standart puanlar Z ve T puanlarıdır. Bu tür değerlendirmeler bağıl ölçüde ve sıralamaya dayanır. Bu tür değerlendirmelerde öz değerlendirme veya akran değerlendirme yapılamaz.

CEVAP: E

70. Alternatif projeler alternatif kazanım oluşturmaz. Bu kazanımlar aynıdır. Aynı kazanıma farklı yollardan ulaşmak söz konusudur.

CEVAP: D

71. I. Nedensel ilişkilendirme söz konusudur.
II. Ayırt etme becerisi söz konusudur.
III. Ayırt etme becerisi söz konusudur.
IV. Ayırt etme becerisi söz konusudur.
V. Genelleme becerisi söz konusudur.

CEVAP: D

72. I. Yağmurlar akarsuların beslenme kaynaklarından biridir.

II. Kar ve buzullar beslenme kaynaklarından biridir.

III. Denizler beslenme kaynaklarından biri değildir.

CEVAP: B

73. Kelime ilişkilendirme testi kavramların listelenmesidir. Bilgi düzeyi kazanımlarla ilgilidir. Kavramlar arası hiyerarşi gösteremez.

CEVAP: C

74. E seçeneğindeki ifade yanlıştır. 2018 programında kök değerlerle yetkinliklerin ilişkilendirilmesi söz konusu değildir.

CEVAP: E

75. Öğrencinin modellemesi doğrudur. Ayrıca modellemenin altına yazılan açıklamalar da uygundur.

CEVAP: E